

Καὶ ἐνθυμούμαι ὅτι ἀνεῦρον ποτὲ τομίδιον Βερτέρου ἐπὶ τοῦ ρυπαροῦ κομμωτηρίου πετεινόμυαλης κοκκέτας, ὡρσιζόμεναι εἰς ὑπηρεσίαν . . . ποῖαν ὑπηρεσίαν; ἡ Κυρία ζεσχίζουσα καθ' ἐκάστην καὶ μίαν σελίδα του, ποτὲ μὲν ἐτύλισσε τὴν πούδραν τῆς, ποτὲ δὲ ἐτεχνούργει τὰ σγουρά τῆς. Καὶ ὅταν μίαν ἡμέραν τὴν συνέλαβα ἐπ' αὐτοφῶρ κακουργοῦσαν, «τὸν Βέρτερον, καὶ μένη!» ἀνέκραξα μετ' ἀγανακτήσεως. «οὐφ! τὴν Καρλόττα, καὶ μένη!» ἀπήντησε μετὰ περιφρονήσεως.

Μόνον τὸν ἥρωά μου, τὸν Κλάψη, ἐν μέσῳ τόσοσ πλῆθους, περιφέρει ἡ βλακεία του ἀνθοστεφῇ. Τί εὐτυχής! Ἐνῶ ἡμεῖς, οἱ συμβαδίζοντες ἀναπνέομεν τὰ μύρα τῶν οὐρητηρίων, ἐκεῖνος ἐντρύφει εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Ἀπρίλιον . . . Γνωρίζετε ἐν ἄλλο γένος ἡλιθίων, ἀνυποφῶρων ἐκείνων, προκαλούντων ὅχι πλέον τὴν θυμηδίαν, ἀλλ' ἀηδίαν, ἀναιδῶν, φλυάρων, κομπαστῶν, ὕβριστῶν, οἵτινες σχετίζονται πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅπως αἱ σφήκες πρὸς τὰς μελίσσας, μὴ κάμνουσαι μέλι, ἀλλ' ἔχουσαι κέντρον; Ἀπαράλλακτα ἐπὶ τοῦ βίου τῶν ἡλιθίων αὐτῶν βλέπομεν πολλάκις νὰ θάλλῃ, ὡς Ἀπρίλιος, ἡ κοινωνικὴ εὐημερία, καὶ ἐνῶ σὺ ὑποσκάσεις, πτωχὸς, παυσανίας, δύσερις, περιφρονούμενος, ἀγνωστος, τρέχουσιν ἐκεῖνοι, ὁμογενεῖς, βουλευταὶ, προικολήπται, ἀμαξοδρομοῦντες, ἀγέρωχοι.

Πόσον ἐπιμελῶς καὶ περικόμφως καὶ ἀμέμπτως ἐνδύονται οἱ νέοι τῆς πρωτευούσης· μετὰ πόσας καλλιτέχνους φροντίδας! ὡς νὰ εἶνε τραγουδάκια τοῦ Γάλλου ποιητοῦ Σιλβέστρ. Εἶνε ὀλιγώτερον Κύριοι, καὶ περισσότερον κοῦκλαι — ἡ λέξις εἶνε γένους θηλυκοῦ — διὰ καταστήματα καλλωπισμοῦ. Ἀλλ' ἐγὼ, πτωχὸς ἐπαρχιώτης μετὰ τὰ ἐσκονισμένα καὶ ἀκομψὰ ὑποδήματά μου, μετὰ τὸν τετριμμένον πῖλον, μετὰ τὸν ἀδεξίως δεδεμένον λαιμοδέτην, ἐρυθριῶ ἐπιδεικνύων πρὸ αὐτῶν τὴν ταπεινότητά μου, καὶ ἐνθυμούμενος τὸ τοῦ Βύρωνος: «καλὴ τις ἐνδυμασία προσκτάται τινὶ πλείονα δόξαν ἢ πάντα τὰ ἄλλα.» Ἀλλ' ἰδοὺ θὰ παρέλθῃ ἐμπροσθέν μου ὁ βασιλεὺς τῶν λεόντων· ποῖα τελειότης περιβολῆς! Τὸ βᾶδισμά του ὑποδηλοῖ τὴν ἐμπιστοσύνην, ἣν τρέφει πρὸς τὰ ρούχά του. Πόσους ὠραίους ὀφθαλμοὺς θὰ σαγηνεύσῃ! Εἶνε λαμπρὸς, ὅσον εἶμαι ἄθλιος. Πλησιάζει· ἐτοιμάζομαι νὰ τὸν περιεργασθῶ λεπτομερέστερον· μετὰ χαίρετά ὑποκλινέσται· ὦω! εἶνε ὁ ὑπὸν ἡγετὴς τοῦ ξενοδοχείου, ἐν ᾧ διέμενον ἄλλοτε· καὶ ἀναπνέω, εὐχαριστημένος.

Ἡ Κυρία σκοντάπτει καθ' ὁδόν, καὶ πέφτει· μὰ τί πέσιμο! τὸ καπέλλο τῆς ἐσφενδονίσθη μακρὰν, καὶ ὁ ποδὺρος τῆς ἐσθῆτός τῆς κατέλαβε τὴν θέσιν του, μεταβλήθει εἰς κεφαλόδεσμον· ἀποκαλυπτῆρια.

Ἡ Κυρία πρὸς παρερχόμενον διαβάτην: Βοήθεια!
Ὁ διαβάτης: μωρὲ τί λές! νὰ χάσῃ τέτοιο θέαμα!
Δὲν δυνάμεθα ὠραῖα νὰ παραβάλωμεν τὴν πεσμένην μετὰ τὸ ξεπεσμένον ἔθνος μας, καὶ ὁ κυνικὸς διαβάτης δὲν εἶνε οἱ πατέρες τοῦ ἔθνους, οἱ ρουσφετομανεῖς;

στὰ μαῦρα μάτια τῆς, σὰν παξιμαδάκι τῆς μπίρας ἐντὸς θερμοῦ καφέ.

Καὶ τρία ἄκρα ἄωτα, ὡς ἤχος παλαιοῦ ἄσματος, λησμονηθέντος:

Τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς εὐγενείας: Νὰ τοῦ δίνῃς τὰ παπούτσια . . . 'ς τὸ χέρι.

Τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς ὑγείας: Νὰ πεθαίνῃς . . . 'ς τὸ πόδι.

Τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς ὀλβιότητος: Νὰ ὑπανδρευθῇς... Εὐτυχίαν.

Ὁνουλουλοῦ.

ΚΑΤΟΡΘΩΣΑΜΕΝ

νὰ βάλωμεν σ' τὸ χέρι ὅλας τὰς λεπτομερείας τῆς Ἐκθέσεως ἣν ἡ εἰς τὸν Κάνθαρον μεταβάσα ἐπιτροπὴ ἀπήνθυσεν εἰς τὸν κ. Διευθυντὴν τῆς Διοικητικῆς Ἀστυνομίας.

Ἡ ἔκθεσις αὐτὴ πρὸ πολλοῦ ἔπρεπε νὰ ἴδῃ τὸ φῶς.

Ἀλλ' ἡ κυβέρνησις τοῦ κ. Τρικούπη, εἶναι μετροφόρων. Δὲν θέλει νὰ γίνεταί πολὺς λόγος περὶ τῶν ἄθλων τῆς.

Ἡμεῖς ὅμως, ἄνθρωποι δίκαιοι, τὰ βγάζομεν σ' τὸ φῶς καὶ ἰδοὺ ἀναγνώσατε ἕνα πρὸς ἕνα τοὺς λόγους δι' οὓς εὗρον τὸ Θεραπευτήριον τῶν Εὐλογιώντων ἐν Κανθάρῳ οἱ μεταδάντες ἐκεῖ ἱατροὶ φρικτὸν, καὶ ἂν θέλετε μὴ φρίττετε ἐκ τοῦ ὅτι ἡ προχθεσινὴ Ὥρα εὐφυολογοῦσε ἀναιδῶς περὶ τῶν δυστυχῶν θυμάτων γελῶσα ἐπὶ τῶν τάφων αὐτῶν.

Ἰδοὺ οἱ λόγοι τῆς Ἐπιτροπῆς, ἥς τὰ μέλη ιδίως, τοὺς ἀξιολόγους νεαροὺς ἱατροὺς, τὸν κ. Λούνην, καὶ τὸν κ. Κατερινόπουλον καὶ εἰς τινὰ ἄλλον ἐκ καρδίας συγχαίρομεν διὰ τὸ κοινωνικὸν αὐτῶν θάρρος, ἀφοῦ ἐρριψοκινδύνευσαν νὰ ἔλθουν εἰς συγκοινωνίαν μετὰ τῶν εὐλογιώντων διὰ νὰ χύσωσιν ὀλίγον φῶς ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ Κανθαροτάφου.

1ον) Διότι μεμακρυσμένον τυγχάνει τῆς πρωτευούσης, ἐπομένως δυσκόλως μεταφέρονται οἱ πάσχοντες, ὧν οἱ πλείστοι ἐξ Ἀθηνῶν στέλλονται, δεινοῦται δὲ ἐπὶ μᾶλλον ἡ νόσος τῶν ιδίως ὡς ἐκ τῆς ὥρας τοῦ ἔτους, διότι πρέπει νὰ λογισθῇ, ὅτι ἐπὶ δύο τοῦλάχιστον ὥρας εἶναι ἐκτεθειμένοι ἐν ὑπαίθρῳ μέχρι τῆς ἐν Κανθάρῳ ἀφίξεώς των.

2ον) Ὡς ἐκ τῆς ἀκαταλλήλου νοσηλείας, διότι αὕτη ἐκτελεῖται ὑπὸ πέντε μόνον νοσοκόμων, ὧν τέσσαρες γυναῖκες καὶ εἰς ἀνὴρ ἐπὶ πενήντηντα ἑξ (56) εὐλογιώντων, οὓς ἐπεσκέφθημεν ἕνα πρὸς ἕνα, ἡ μία δὲ τῶν νοσοκόμων ἐκτελεῖ καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ μαγειρείου.

3ον) Ἐκ τῆς ἐντελῶς ἐλλειποῦς καθαριότητος, διότι εἰς τὸν μεγαλειότερον οἰκίσκον εἰς ὃν νοσηλεύονται εἴκοσι πέντε (25) ἀγαθὴ ἀνδρες τε καὶ γυναῖκες, εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ εἰσέλθῃ τις, ὡς ἐκ τῆς ἀνυποφόρου δυσωδίας. Ἐπὶ παραδείγματι εἰς τὴν α. αἰθουσάν τῃ εἰσερχομένῳ ἀριστερᾷ, νοσηλεύονται ἑπτὰ, εἰς χῶρον ὅπου

Σκέψις ἐρωτοβλήτου: Λυώνει ἡ καρδιά μου μέσῃ

μόλις ἠδύναντο νὰ νοσηλευθῶσι τέσσαρες εὐλογιῶντες· ἐκ τῶν ἐπτὰ τούτων οἱ μὲν εἶνε ἐπὶ κλίνης, τούτέστι ἐπὶ τινος ξύλου χαμαὶ, λέγομεν ξύλου, διότι μόνον τὰ ξύλα σχεδὸν μένουσιν ἐκ τῶν κλινῶν ἅς ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς, ὡς μᾶς εἶπον παρεχώρησεν· οἱ δὲ χαμαὶ ἐντελῶς, ἔχοντες σκέπασμά τι τετριμμένον καὶ βρωμερώτατον· ἀγγεῖα πρὸς πλῦσιν δὲν ὑπάρχουσιν, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς πόσιν, οὐδὲ πρὸς ἄλλην φυσικὴν ἀνάγκην. Τοιαύτη ἐν συντόμῳ ἡ κατάστασις ἐνὸς δωματίου τοῦ καλλιτέρου, διότι περὶ τινῶν ἄλλων οὐδὲ λόγος δύναται νὰ γείνη.

4ον) Ἐκ τῆς σχεδὸν ἐντελοῦς ἐλλείψεως ὕδατος.

5ον) Ὡς ἐκ τῆς μὴ ἐπαρκοῦς τροφῆς καὶ τοῦ ἀνυπαρκτοῦ μαγειρείου. Τὸ μαγειρεῖον ἔχει ὡς σκευή, ἐν πῆλινον ἀγγεῖον (τσουκάλι) χωρητικότητος οὐχὶ πλέον τῶν πέντε ὀκάδων ὕδατος, ἐν μικρὸν χωρητικότητος δύο ὀκάδων, ἐπτὰ τρυβλία (σανάκια) καὶ πέντε ἡ ἑξ κοχλιάρια ξύλινά τε καὶ ἐκ λευκοσιδήρου, ἰσάριθμα δὲ μαχαίρια. Πάντα τὰ ἀνωτέρω χρησιμεύουν διὰ 56 ἀσθενεῖς.

Ἡ τροφή συνίσταται, ὡς μοὶ οἶπον, ἐκ γάλακτος τὴν πρωΐαν καὶ σοῦπας μετὰ ἡ ἀνευ κρέατος τὴν μεσημβρίαν, (πέντε ἕως ἐπτὰ ὀκάδες κρέατος δαπανῶνται), τὸ δὲ ἑσπέρας δὲν ὑπάρχει ἄλλη τροφή εἰμὴ ἄρτος καὶ τυρὸς διὰ τοὺς μόλις ἀναρρωνύοντας, οἱ δὲ χρεῖαν ἔχοντες ζωμοῦ θὲ περιμένωσι τὴν ἐπομένην ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου· τοῦτο δὲν εἶναι ὑπερβολὴ διότι μαρτυροῦσιν οἱ νοσηλευόμενοι, ἡμεῖς δὲ μέιναντες ἐν Κανθάρῳ μέχρι τῆς 6 μ. μ. δὲν παρετηρήσαμεν οὔτε πυρὰν ἐν τῷ μαγειρείῳ, οὔτε τὸ τσουκάλι νὰ ἐνεργῇ.

6. Ὡς ἐκ τῆς κακῆς καταστάσεως τῶν ἀποπατῶν, διότι πλήρεις περιττωμάτων ἐξωθεν, ἔσωθεν καὶ πέριξ.

7. Ἰατρικὴ ἐπίσκεψις τακτικὴ δὲν γίνεται, ἀλλ' οὐδὲ εἶναι δυνατόν εἰς μόνος ἱατρὸς ἀνευ βοηθοῦ νὰ ἐπισκεφθῇ περὶ τοὺς ἐξήκοντα εὐλογιῶντας.

8. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Φαρμακείου γίνεται διὰ τοῦ ἱατροῦ καὶ ἐνὸς ἀστυνομικοῦ κλητῆρος, ἐκπληροῦντος τὸν διπλοῦν σκοπὸν, τὸν τοῦ βοηθοῦ φαρμακείου καὶ τοῦ φύλακος. Ὑποθέτομεν ὅτι καὶ τὰ ἀναγκαζοῦντα φάρμακα δὲν χορηγοῦνται, διότι δὲν ὑπάρχουσι κατάλληλα πρὸς τοῦτο δοχεῖα, μάτην δὲ ἀνεζητήσαμεν τοιαῦτα παρὰ τοὺς ἀρρώστους (*).

9. Νεκροταφεῖον. Τοῦτο κεῖται εἰς μέρος ἀκατάλληλον καὶ πετρῶδες, πέντε ἕως δέκα λεπτὰ μακρὰν τοῦ θεραπευτηρίου ἀπέχον. Κατὰ τὴν ἐπρόκειτο νὰ ταφῇ Γερμανὸς τις Φοῦξ τὸ ὄνομα, ἠθελήσαμεν δὲ νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν κηδείαν καὶ παρετηρήσαμεν τὸν τρόπον τῆς ταφῆς, ἥτις ἐν συντόμῳ αὕτη! σκάπτεται λάκκος 20—30 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου βαθύς, τίθεται ὁ νεκρὸς καὶ ὀλίγη ἄσβεστος ἂν ὑπάρχῃ (δὲν ὑπῆρχε)· εἶτα καλύπτεται ὑπὸ τοῦ ὀλίγου ἐκεῖ χώματος, τούτου δὲ μὴ ἐπαρκούντος, ὁ ἱατρὸς ἐζήτησε παρὰ τῶν Δημοτικῶν ἀρχῶν Πειραιῶς τὸ ἀνάλογον, ὅπερ μεταφέρεται ἐκεῖ τῇ δραστηρίᾳ ἐνεργείᾳ τοῦ ὑπαστυνόμου Πειραιῶς, ἐντὸς κάρρων καὶ ἐπιχωματιοῦται ὁ νεκρὸς.

Ἐρωτήσαντες διατρί φαρμοῦζουσι τὴν νέαν ταύτην μέθοδον τῆς ταφῆς μᾶς ἀπεκρίθησαν διὰ τὸ πετρῶδες τοῦ μέρους, ἀλλ' οἱ παρακείμενοι νεκροὶ (περὶ τοὺς 140 ἔμε-

τρήσαμεν) εἶναι τεθαμμένοι βαθύτερον. Μὴ πεισθέντες ἀνωρύξαμεν τάφον, ἡ δὲ ἀξίνη τοῦ ἐργάτου τὸ δεύτερον βληθεῖσα, προσέκρουσεν εὐθὺς ἐπὶ τοῦ νεκρικοῦ κιβωτίου. Ὁ νόμος δ' ὀρίζει ἐνὸς μέτρου τοῦλάχιστον βάθος πρὸς ταφὴν.

Τοιαύτη ἐν συντόμῳ ἡ κατάστασις τοῦ θεραπευτηρίου τῶν εὐλογιῶντων ἐν Κανθάρῳ. Ὅθεν παρακαλοῦμεν τὴν Διεύθυνσιν τῆς διοικητικῆς ἀστυνομίας καὶ διὰ ταύτης τὴν Σ. Κυβέρνησιν, ἵνα ὅσον τάχιον φροντίσῃ περὶ τῆς εὐρέσεως καταλλήλου θεραπευτηρίου πέριξ τῶν Ἀθηνῶν, ἱατρῶν δεδοκιμασμένων, νοσοκόμων, προσωπικοῦ ἁρμοδίου, κλινῶν, σκεπασμάτων, σκευῶν, μαγειρείου καὶ φαρμακείου κτλ. πρὸς δὲ διατάξῃ νὰ παύσῃ ἀμέσως τὸ πρωτοφανὲς τοῦτο εἶδος τῆς ταφῆς, διότι δυσώδης πτωματικὴ ὁσμὴ ἀποδίδει ἐπιβλαβὴς καὶ ἐστία μολύσματος γίνεται.

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ.

Κύριε συντάκτα τοῦ Μὴ Χάνεσαι.

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 358 φύλλῳ τῆς ἀξιολόγου ὑμῶν ἐφημερίδος, παραδόξως εἶδον τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν τοῦ Ἀδελφάτου κ.κ. Δαμιανοῦ καὶ Δέγγλερ, ὡς παρεμβαλόντων δῆθεν προσκόμματα εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Νοσοκομείου. Τῇ ἀληθείᾳ, κ. Συντάκτα, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐγκαταστάσεώς μου, συνέβησαν παρεξηγήσεις τινες, καὶ τοῦτο ἔνεκεν τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως τοῦ Νοσοκομείου. Ἦδη ὅμως οἱ ἀξιότιμοι κ. κ. Δαμιανὸς καὶ Δέγγλερς τούναντίον παρῆξαν εἰς ἐμὲ πλήρη ἐλευθερίαν ἐνεργείας, ψηφίζοντες τὰς πράξεις μου, αἵτινες συντελοῦσι πρὸς ὠφέλειαν τοῦ καταστήματος.

Δέξασθε τὴν διαβεβαίωσιν κλπ.

Τ. Μαρᾶτος.

Σ. Σ. Ἄν καὶ αἱ πληροφορίες μας προήρχοντο ἐκ προσώπου καλῶς εἰδότος τὰ τοῦ Δημαρχείου, οὐχ' ἤττον θέλομεν νὰ πιστεύσωμεν τὸν ἀξιότιμον Διευθυντὴν τοῦ Νοσοκομείου, μολοντί καὶ αὐτὸς ἔρχεται εἰς ἐπικύρωσιν τῶν λόγων μας. Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα κατὰ προσώπων, ἔσμεν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων. Θέλομεν ὅχι μόνον οἱ ἐν αὐτῷ θεραπευόμενοι ἀσθενεῖς, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἴδιον Νοσοκομεῖον νὰ ἀναρρώσῃ. Ἄν καὶ οἱ κύριοι Δαμιανὸς καὶ Δέγγλερς συντελῶσιν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, συγχαίρομεν αὐτοὺς καὶ ἐκφράζομεν τὴν λύπην μας ἂν τοὺς ἐλυπήσαμεν διὰ τοῦ προλαβόντος φύλλου μας.

ΚΑΡΑΜΕΛΑΙΣ.

Ἄκρον ἄωτον οἰκονομίας :

Ὅταν περιπατῇς νὰ ἀνοίγῃς τὰ σκέλη σου τόσον πολὺ, ὥστε νὰ σχίζεται τὸ *partailéni* σου.

Καὶ πρὸς δικαιολογίαν σου νὰ λές :

— Κάμνω οὕτω πως ὀλιγώτερα βήματα καὶ δὲν χαλῶ τὰ παπούτσά μου.

Κύριος. Βρὲ Γιάννη, πόσαις φοραῖς θὰ σοῦ πῶ νὰ μοῦ λουστράρῃς τὸ πρῶν τὰ ποδήματα ;

Γιάννης. Ὅσαις θέλετε ἀφεντικό.

(*) Σημ. Μὴ Χάνεσαι. Τὰ ἐγχύματα τῆς δακτυλίτιδος τὰ παρεσκεύαζεν ὁ ἱατρὸς εἰς τὸ μπρίκι τοῦ καφέ του· ὅλα δὲ τὰ ἄλλα φάρμακα παρασκευάζονται ἐντὸς ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ τσουκαλιῦ.